

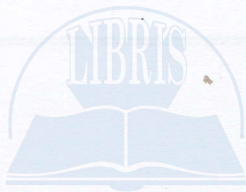
Ioan Teodorescu

PELERIN PRIN IADUL ROȘU

**CALVARUL UNUI OFIȚER ROMÂN
ÎN GULAGUL SOVIETIC**

*In memoria camarazilor mei
Grupul pentru Libertate și Patrie*

**Editura Evdokimos
Fundatia Profesor George Manu
2016**

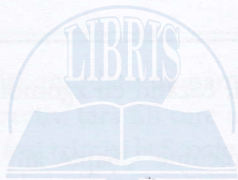

CUPRINS

PREFAȚĂ	7
CAPITOLUL I. Încorporarea, școala militară, repartizarea la Regimentul 31 Infanterie Calafat	11
CAPITOLUL II. Plecarea pe front și participarea la război	20
CAPITOLUL III. Perioada prizonieratului	29
CAPITOLUL IV. Lagărul Troțkoi și Odessa	35
CAPITOLUL V. Lagărul Mânăstârca - Oranki. Regiunea Gorki-Nijnii Novgorod	43
CAPITOLUL VI. Lagărul Usciora. Republica Marițkaia cu capitala la Ioscarola	95
CAPITOLUL VII. Lagărul Marsanski - Ucraina	129
CAPITOLUL VIII. Lagărul Krasnigorski - Moscova	141
CAPITOLUL IX. Lagărul bloc din Gorki - Nijni Novgorod	151
CAPITOLUL X. Lagărul Mânăstârca - Oranki	154
CAPITOLUL XI. Închisoarea nr. 1 din Gorki - Nijni Novgorod	172
CAPITOLUL XII. Peresilca. Închisoarea de tranzit din Kirov	188

CAPITOLUL XIII. Peresilca Vorkuta. Închisoare de repartizare.....	192
CAPITOLUL XIV. Lagărul nr. 6 al minei de cărbuni din regiunea Vorkuta.....	198
CAPITOLUL XV. Lagărul mic de la Kozhva.....	211
CAPITOLUL XVI. Lagărul mare de la Kozhva.....	244
CAPITOLUL XVII. Lagărul Izvescovo. Fabrica de ciment Vorkuta.....	248
CAPITOLUL XVIII. Lagărul din Dnepropetrovsk - Ucraina.....	272
CAPITOLUL IX. Lagărul din Kiev-capitala Ucrainei.....	278
CAPITOLUL XX. Sediul regimentului din Sighet transformat în lagăr pentru ostașii români.....	281
CAPITOLUL XXI. Lagărul Ghencea București.....	286
FOTOGRAFII	297

CAPITOLUL I

ÎNCORPORAREA, ȘCOALA MILITARĂ, REPARTIZAREA LA REGIMENTUL 31 INFANTERIE CALAFAT

Era în anul 1942, cu puține zile înainte de 1 noiembrie, dată când trebuia să mă prezint la unitate pentru a-mi satisface serviciul militar. În Gara de Nord din București peroanele erau supraaglomerate. Câteva trenuri de persoane erau trase la peroane și încărcate peste limitele normale. La fiecare dintre acestea, un vagon sau două aveau indicatoare care precizau că pot fi folosite numai de personalul armatei germane, fiind interzisă urcarea românilor în ele. Trenul care trebuia să mă ducă la Ploiești avea rezervat un singur vagon, păzit la fiecare intrare de câte un soldat german, având agățat de gât un șnur, ca un colier, cu o tăbliță ovală care indica apartenența la paza vagonului. În compartimentele acestui vagon, aproximativ 15-20 ofițeri și soldați germani ședeau comod. Celelalte vagoane erau supraîncărcate, compartimentele, coridoarele și chiar scările de urcare. Erau ocupate și scările ce duceau spre acoperișul vagoanelor, de oameni de toate vârstele, care urmau să se urce pe acoperiș după ieșirea trenului din gară. Astfel, am parcurs peronul de la un capăt la altul, fără a avea posibilitatea să pun un singur picior pe scara vreunui vagon. La înapoiere, în apropierea vagonului german, am fost strigat dintr-un vagon de un coleg care avea aceeași destinație ca și mine, propunându-mi să-i dau geamantanele pe geam și să mă ajute să urc tot pe acolo, sprijinit de ceilalți tineri din compartiment. Aceștia reușiseră să ocupe locurile direct de la rampa de parcare, înainte de introducerea garniturii la peron. Desigur, oferta era binevenită, deoarece pierderea acestui tren mi-ar fi întârziat plecarea cu multe ore, în acea perioadă fiind mari restricții în circulația trenurilor. Tinerețea m-a decis imediat să primesc. De altfel, nu aveam de ales. Am ridicat geamantanele, ce au fost primite de cei din compartiment, apoi cu ușurință am sărit și m-am prins de rama geamului, care era lăsată în jos. Tras de cei din interior, reușisem să intru pe jumătate în compartiment, când o trosnitură îmi semnală că, din cauza greutății,

geamul ramei care îmi servea de sprijin s-a spart, căzând cu zgomot în interiorul locașului din peretele vagonului.

O voce cristalină de băiat strigă cu vioiciune: „Șapte ani de ghinion”.

După atâția ani, și astăzi îmi reamintesc aceste cuvinte și mă înfior. Atunci nu le-am dat nicio importanță, considerându-le ca o glumă, la fel ca în filmul austriac, comedia „Șapte ani de ghinion”, cu Teo Linggen și Hans Moser, care ocupase luni de zile afișele cinematografele din București și din țară. Nu îmi amintesc prea bine acțiunea, însă tema filmului era că în urma spargerii unei oglinzi au urmat șapte ani de ghinion, de întâmplări care de care mai amuzante.

Întâmplarea a făcut ca ghinionul vieții mele să fie tot de 7 ani, însă nu hazliu, ci tragic. Prizonier de război în U.R.S.S., 22 august 1944 - 4 iulie 1951, din care, de la 20 decembrie 1950, 6 luni în lagărul Ghencea din București.

Spargerea geamului a fost remarcată și, în scurt timp, șeful trenului s-a prezentat pentru a face investigațiile necesare. Am recunoscut imediat, punându-i la îndemână legitimația pe care o aveam. Întrucât nu aveam bani suficienți la mine, l-am rugat să întocmească actele, urmând ca după ce voi ajunge acasă să achit amenda dată. Părinții mei au achitat suma, după câteva zile, la casieria Gării Ploiești Sud, închizând astfel acest incident comic. Sau...?

La data încorporării eram student la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Încheiasem anul II, fiind în același timp salariat temporar la Ministerul de Finanțe din Calea Victoriei, la Direcția personalului, serviciu ce îmi dădea posibilitatea să-mi asigur întreținerea pe timpul studenției. La data de 1 noiembrie 1942 m-am prezentat, în civil, la Regimentul 8 Dorobanți Buzău, unde fusesem repartizat. Aici, am fost echipați și ni s-au întocmit actele pentru trimiterea la Școala de Ofițeri de Rezervă din Ploiești. Am fost încazarmați câteva zile, până s-a terminat echiparea și completarea actelor de trimitere. Cele câteva nopți petrecute în dormitoarele regimentului vor rămâne de neuitat, deoarece posibilitatea de a dormi cinci minute în cursul nopții era exclusă din cauza milioanele de ploșnițe cu care aceste dormitoare erau dotate. Cei care erau obosiți și reușeau să doarmă se sculau dimineața aproape leșinați. Majoritatea ședeau de veghe pe intervale. Ne-au echipat cu uniforme militare soldățești provenite din recuperările făcute de la

răniți, murdare de pământ și pete de sânge. Astfel își primea armata și, respectiv, țara fiii care urmau să devină ofițeri de rezervă. După echipare am fost trimiși la Școala de Ofițeri de Rezervă de infanterie. Era în primele zile ale lunii noiembrie 1942. Într-o seară, am plecat împreună cu alți doi camarazi, din gara Buzău, cu trenul la Ploiești. Ploua cu găleata. Am ajuns în gara Ploiești Sud aproape de miezul nopții. Ploaia s-a ținut după noi. Ploua și în Ploiești, la fel ca la plecarea din Buzău. În acea perioadă familia mea locuia în partea opusă a orașului față de Gara de Sud, în apropierea Bisericii „Sfântul Vasile”. Neexistând niciun mijloc de transport, am pornit pe jos sub rafalele biciuitoare ale ploii, care a reușit să spele de pe uniforme noastre noroiul și a dizolvat parțial petele de sânge.

Când am ajuns acasă, mama, îngrijorată să nu răcim, ne-a băgat în bucătărie, a aprins focul, ne-a adus apă să ne spălăm, în lighean, deoarece baie nu aveam, apoi tata ne-a făcut la toți trei câte o frecție cu spirt, ne-a servit câte un ceai fierbinte, după care ne-am culcat în camera mea. În cursul nopții mama a continuat să ne spele uniforme, le-a uscat, le-a călcat și dimineață, în jurul orei 10, am plecat spre Școala de Ofițeri de Rezervă unde ne-am prezentat. Primirea a fost normală, am predat uniforme și tot echipamentul primit de la regiment, fiind echipați și dotați de școală cu echipament acceptabil. Am fost repartizați la compania I condusă de cpt. Cucu Emil, nepotul comandantului școlii. Un om integru, corect, drept, calități deosebite de om și comandant, care a contribuit din plin la pregătirea noastră militară alături de comandanții de plutoane, toți, cu mici excepții, ofițeri de elită ai Armatei Române. Instrucția se făcea sub supravegherea unui grup de ofițeri și subofițeri germani, fapt neacceptat sufletește de majoritatea elevilor, trebuind însă, ca militari, să ne supunem ordinelor și stărilor de fapt existente în acea perioadă în țara noastră. Instrucția militară o făceam pe câmpurile din jurul Ploieștiului, în special în jurul Crângului lui Bot. În vara anului 1943 manevrele le-am efectuat în comuna Homorâciu, județul Prahova, o comună situată aproximativ la jumătatea distanței dintre Vălenii de Munte și Măneciu-Ungureni. Manevra a durat aproximativ trei luni, elevii fiind încartiruiți la locuitorii satului. Eram descazarmați.

Toată această perioadă, de aproximativ trei luni, prin felul cum a fost întocmit programul, a fost o binevenită combinație între perfecționarea instrucției militare, odihnă și relaxare. Ea a lăsat în sufletul meu o amintire frumoasă deoarece populația ne-a primit foarte bine,

iar tinerețea noastră s-a manifestat din plin, bucurându-ne de natura splendidă ce ne înconjură.

Spre sfârșitul perioadei de instrucție, aproximativ în luna august 1943, școala a primit vizita mareșalului Antonescu. Într-o dimineață, am aflat că toți ofițerii școlii au fost convocați la sediul comandamentului. După aproximativ o oră, aceștia s-au întors, ordonând ca toți elevii să revină în cantonamente, să-și curețe uniforme, bocancii, armamentul, să schimbe echipamentul peticit etc., astfel ca batalionul să fie pregătit de inspecție în cel mult o oră. Nu ni s-a comunicat însă cine urma să facă inspecția. După terminarea pregătirilor am fost strânși pe platou, inspecțiați fiecare în parte, remediindu-se ce ne scăpase, apoi am fost încolonați și duși pe izlazul de la intrarea dinspre Ploiești al comunei Homorâciu.

O parte a izlazului era mărginită de calea ferată Măneciu-Ungureni-Ploiești, traversată de un drum de țară care făcea legătura între șoseaua Măneciu-Ungureni-Ploiești și izlaz. Decorul natural era fermecător. Într-o parte dealurile împădurite, iar în cealaltă parte calea ferată și câteva case țărănești. Izlazul era acoperit cu iarbă mărișoară ce servea drept hrană animalelor. S-a anunțat momentul sosirii celor ce aveau să facă inspecția. Gornistul a început să dea semnalul. Privirile tuturor s-au îndreptat spre drumul ce traversa calea ferată. Se apropia un convoi de mașini negre. Prima mașină a trecut imediat urmată de a doua. În acel moment, spre uimirea tuturor, automotorul Măneciu-Ungureni-Ploiești a apărut de după curbă, în mare viteză.

A doua mașină nu apucase să coboare rambleul căii ferate, când, automotorul, cu sirena deschisă, a trecut la niciun metru în spatele ei. O fracțiune de secundă a salvat viața mareșalului Antonescu, aflat în aceasta. Tot batalionul a rămas împietrit de ceea ce ar fi putut să se întâmple sub ochii noștri. Comandantul școlii și ofițerii se pierduseră complet.

Totuși, momentul a fost trecut și s-au dat comenzile de rigoare. Mareșalul Antonescu a coborât din mașină. Era foarte calm, de parcă nimic nu se întâmplase. Comandantul școlii s-a îndreptat spre el și i-a dat raportul, după care batalionul a fost trecut în revistă. Era prima și ultima oară când l-am văzut pe mareșalul Antonescu atât de aproape. Prin fața noastră a trecut un om de statură mijlocie, cu o privire ageră, în uniformă de mareșal.

Era într-adevăr roșu la față și de aceea era poreclit „câinele roșu”.

Ni s-a dat pe loc repaus, iar mareșalul a convocat pe toți ofițerii școlii. S-a întreținut cu aceștia circa o jumătate de oră, apoi batalionul a dat onorul și, în strigătele noastre de ura, convoiul de mașini a făcut cale îtoarsă, traversând din nou calea ferată prin locul în care ar fi putut să se schimbe toată situația politică și militară a țării, dacă mașina mareșalului s-ar fi ciocnit cu automotorul. O fracțiune de secundă fericită pentru mareșalul Antonescu, care ar fi putut să-și încheie cariera militară și politică sub roțile acestuia.

În toamnă am fost trimiși pentru o perioadă de circa o lună la regimentele unde am fost repartizați. Niciunul din noi nu a mai fost trimis la regimentul unde a fost încorporat.

Școala din Ploiești a repartizat elevii săi la regimentele din Oltenia și vestul Munteniei. Eu am fost trimis cu gradul de elev sergent la Regimentul 31 Infanterie Calafat, județul Dolj, care aparținea de divizia II cu sediul la Craiova.

Am fost încadrat în calitate de comandant de pluton la compania de pușcași, comandată de cpt. Mosoianu, contribuind astfel la pregătirea militară a trupei ce urma să completeze regimentul, care, în acea perioadă, se găsea pe frontul de est. După terminarea acestui stagiu am fost cu toții rechemați la școală pentru a continua pregătirea militară în anul II. Ni s-a aplicat regimul școlilor militare de ofițeri activi.

În luna martie 1944 am fost trimis din nou la regimentul unde îmi făcusem stagiul, cu gradul de elev adjutant, și am fost repartizat la compania de pionieri a regimentului, în funcția de comandant al plutonului de aruncătoare Brandt de 60 mm. Acesta avea ca misiune obișnuită supravegherea și paza pionierilor în timpul acțiunilor de minare, iar ca misiune specială paza postului de comandă al regimentului. Comandantul companiei era cpt. Păduraru.

Am continuat instrucția de pregătire cu trupa, regimentul fiind în reorganizare pentru a fi trimis din nou pe front. În acea perioadă armatele sovietice ajunseseră la Nistru, ocupând o parte din nordul Moldovei și al Basarabiei. Am fost cantonați în comuna Smârdan, la câțiva kilometri de Calafat. Din această a doua perioadă de stagiu la regiment îmi reamintesc câteva evenimente pe care voi încerca să le relatez în continuare.

O amintire sentimentală. În perioada cât am fost cantonați în comuna Smârdan, am fost cazat la o familie de țărani, într-o cameră foarte curată, plină de țesături și covoare oltenești. Era ceva feeric, de basm, în

interiorul acestei camere. Toate obiectele erau lucrate de mână de stăpâna casei. Aici am văzut pentru prima oară cum se pregătește și cum este coaptă pâinea sub țest. Cine a mâncat dintr-o astfel de pâine nu va putea să uite niciodată.

Întrucât nu avea cine să îmi spele lenjeria, mi-a fost recomandată o femeie tânără, de circa 20 de ani, căsătorită, al cărei soț era plecat pe front cu gradul de sergent. Când mi-a fost prezentată am rămas uimit de frumusețea și puritatea sa sufletească. Mi-a spus că locuiește împreună cu mama ei, care e grav bolnavă. Pentru serviciile solicitate de mine nu mi-a pus nicio condiție.

Nu am putut sta de vorbă niciodată în camera unde locuiam pentru că venea să facă ordine și curățenie numai după plecarea mea. Pot mărturisi că m-am îndrăgostit de această ființă. Cei 22 de ani pe care îi aveam întunecau judecata și morala în care am fost crescut.

Ardeam ca focul, dar niciodată nu am încercat să folosesc minciuna sau forța pentru a-mi îndeplini dorința. Această ființă radia permanent respect și noblețe în jurul său. Pentru a-i câștiga încrederea, am adus mamei ei un doctor să o vadă, i-am procurat medicamente de la Craiova, i-am făcut diverse cadouri ce tentează orice femeie și m-am achitat onorabil cu plata serviciilor făcute. Deși-i citeam în ochi același foc ca al meu, nu am putut niciunul să forțăm nota. Amintirea soțului ei era permanent prezentă între noi. Nu știa nimic despre el de câteva luni, iar eu nu știu nici astăzi dacă s-a întors la familia lui. O chema Elena.

Timpul cât am stat în comuna Smârdan a fost foarte scurt. Încercarea mea de apropiere de ea a fost remarcată de vecini și de aici a aflat întregul sat, mai ales femeile cleveau și răspândeau fel de fel de zvonuri, toate neavând niciun sâmbure de adevăr. A venit și ziua plecării. Am primit ordin să părăsim cantonamentele din comuna Smârdan și să ne întoarcem la sediul regimentului, în Calafat, de unde, peste câteva zile, urma să plecăm pe front. Era primăvară, grădinile gospodariilor erau pline cu liliac înflorit. În dimineața plecării, când am adunat plutonul cu tot echipamentul din dotare, am văzut cum cărucioarele de muniții și caii erau împodobiți cu buchete de liliac sub care aproape că nici nu se mai vedeau. Buchetele și împodobirea fuseseră făcute de Lenuța.

Ascunsă după un copac din curtea gospodăriei, privea spre noi cu ochii în lacrimi, ștergându-le cu marama pe care o purta aproape permanent. Această ființă a rămas pentru toată viața în sufletul meu ca